

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Postanska skupina ZARES

Tadej Slapnik, poslanec

Ljubljana, 21. februar 2011

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Gospod Pavel Gantar, predsednik

ZADEVA: Pisno poslansko vprašanje

V skladu z 248. členom Poslovnika Državnega zbora (Ur. l. RS, št. 35/ 02 in 60/ 04) vam pošiljam pisno poslansko vprašanje glede lobiranja za državne organe in gospodarske družbe, ki so v pretežni državni lasti, ki ga naslavljam na vlado RS.

Lep pozdrav,

Tadej Slapnik

VSEBINA PISNEGA POSLANSKEGA VPRAŠANJA

Spoštovani,

Temeljni cilj lobiranja je vplivati na proces odločanja v imenu splošnih koristi ali koristi posameznih skupin ljudi. Sam izraz izhaja iz angleške besede »lobby« in pomeni vpliv na nekoga, ki ima politično moč odločanja. V britanskem parlamentu je »lobby« poseben prostor, kjer se tradicionalno srečujejo parlamentarci in zunanji obiskovalci, ki skušajo vplivati na politične odločitve članov parlamenta.

Javno mnenje je bilo v preteklosti, v pretežni meri pa še danes, nenaklonjeno takšnemu načinu vplivanja, saj so lobisti običajno zastopali interese manjših in vplivnejših interesnih skupin. Na eni strani je bilo to soočanje različnih interesov in odločevalcev, na drugi strani pa so bili prikriti vplivi interesnih skupin in njihovih zastopnikov na demokratične procedure odločanja.

Danes na lobiranje ni več moč gledati tako. V demokratični družbi je vsakršno politično delovanje legitimna funkcija posameznika ali skupine, ki vključuje tudi različne interesne skupine poslovnega sveta in civilne družbe. Več ko je različnih interesnih skupin, formalnih in neformalnih, večja kot je njihova neposredna ali posredna konkurenca, večja je uravnoteženost družbe in večja je možnost za racionalnejšo in bolj demokratično izbiro. Družba potrebuje lobiranje kot obliko preseganja pomanjkanja informacij odločevalcev in kot obliko nadomeščanja demokratičnega deficita.

Pri tem lahko poudarimo, da se je lobiranje zelo razširilo. Še pred leti je obsegalo zgolj razmerje med različnimi interesnimi skupinami in oblikovanjem pritiskov na politične strukture v zakonodajni in izvršilni veji oblasti. Vendar pa se je struktura političnih institucij v demokratičnih družbah v zadnjih desetletjih razširila na lokalne, regionalne in zvezne državne in vedno bolj postaja pomembna tudi globalna, mednarodna raven političnega odločanja. V Evropi ni razvoj nič manjši, čeprav je v okviru EU veliko manj dorečen na legalni ravni. Po nekaterih ocenah deluje samo v Bruslju preko 10000 lobistov, ki so skriti za številnimi nacionalnimi in mednarodnimi trgovskimi in gospodarskimi asociacijami, raziskovalnimi institucijami, številnimi odvetniškimi pisarnami in svetovalnimi organizacijami. Lobiranje je v Bruslju posvečeno predvsem proizvodnji in posredovanju informacij. Njen temeljni cilj je doseganje konsenza namesto konfrontacij, temeljna politična kultura bruseljskega lobiranja je predlaganje rešitev in ne razsvetljevanje problemov.

Če je torej lobiranje transparentno, javno in podvrženo nadzoru, je to povsem normalna in celo zaželena družbena institucija.

Bolj problematični so tisti načini lobiranja, ki potekajo izrazito neformalno, skrito in povezano z odločanjem, ki pogosto uspeva povzdigniti interese ene skupine nad interese druge. Lobiranje je v tem negativnem smislu interesna dejavnost, ki vpliva na procedure odločanja v nasprotju z demokratičnimi principi, uveljavlja interese ene skupine na račun druge in deluje v nasprotju s splošno veljavnimi normami in vrednotami. Če lobisti pri tem uporabljajo tudi protizakonita sredstva (podkupovanje, napeljevanje na protizakonito ravnanje), je celoten

proces mogoče označiti kot protizakonito dejavnost. Takšnega lobiranja demokratična družba ne potrebuje in ga mora omejevati z zakonsko prisilo in sankcioniranjem nezakonitega početja lobistov in lobijev, z demokratičnimi metodami legalizacije ter nadzora lobijev in z dvigom etike delovanja družbenih subjektov.

Lobiranje je po novem v Republiki Sloveniji zakonsko urejeno. Kdor bo želel zastopati posamezne interese, se bo na podlagi zakona o integriteti in preprečevanju korupcije moral registrirati. Zakon, ki se je začel izvajati lansko leto, določa, da je lobiranje med drugim pomeni delovanje lobistov, ki za interesne organizacije izvajajo nejavno vplivanje na odločanje državnih organov in organov lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil.

Zakon določa tudi, da je prepovedano lobirati v postopkih na podlagi zakona o javnih naročilih, v upravnih in sodnih postopkih, kjer se odloča o posameznih pravicah. Poleg tega ni dovoljeno zavajati in nepošteno predstavljati svojega interesa ter ponujati kakršnih koli ugodnosti ali premoženjskih koristi za to, da se interes posamezne skupine postavi pred javni interes, je povedala. V zakonu je opredeljena dolžnost poročanja lobistov o stikih. Tudi tisti, ki pridejo z lobisti v stik, morajo tak stik zapisati in navesti, o katerem področju so razpravljali. Zakon predvideva tudi sankcije. Za interesno organizacijo, za katero se lobiranje izvaja v nasprotju z zakonom, pa je predvidena globa celo do več deset tisoč evrov.

Lobistične dejavnosti so v tržnem gospodarstvu blago. Z njim lahko trgujemo na trgu lobističnih storitev. Na lobističnem trgu se določa tudi cena tega posredovanja. Ker je lobističen trg po logiki stvari zaprt in temelji na omejenih informacijah in možnostih vstopa ali izstopa, obstaja na njem omejena konkurenca. Cena lobističnih storitev je zato vedno dogovorjena med pogodbenima strankama in velja za poslovno skrivnost. Posredno pa je vrednotenje na lobističnem trgu vendarle rezultat ravni gospodarske razvitosti, splošnih tržnih razmer in kajpada vrednosti poslov, ki jih posredujejo lobistične dejavnosti.

Pri tem lahko poudarim, da so na trg lobističnih dejavnosti v zadnjem obdobju vstopili tudi bivši poslanci, ministri ter državni sekretarji. Najbolj razvpit lobist med bivšimi funkcionarji je nekoč vplivni poslanec SDS Pavel Rupar, ki je s funkcije odstopil zaradi kršitve zakona o preprečevanja korupcije, ker komisiji za preprečevanje korupcije ni prijavil stanovanja, pred katerim se je pred mediji prepiral z domnevno prijateljico oz. podnajemnico. Pogled v poslovni register razkrije, da je podjetje EFFECTUS posredovanje in finančno svetovanje d.o.o., matična številka: 2273071000 s sedežem na Dunajski 160 (Smeltova stolpnica) s svojo ženo ustanovil februarja leta 2007, v času ko je kot brezposelna oseba še vedno prejemal nadomestilo za poslansko plačo. Torej v času, ko je že vodil svoje lobistično podjetje in ko je na javni televiziji pojasnjeval, da kot lobist sodeluje z velikimi in uglednimi slovenskimi podjetji. Takrat se je medijem hvalil, da lobira za štiri občine in vrsto podjetij, tudi takih, ki so veliko delala za občino Tržič (med njimi občino Koper, Vegrad, Cestno podjetje Ljubljana in Cestno podjetje Kranj): "Ukvarjam se z lobiranjem in moram priznati, da imam ogromno dela." Kasneje pa se na javni televiziji "proslavil" z priznanjem, da je imel možnost kot lobist sodelovati tudi s Hildo Tovšak, direktorico Vegrada, pri spornem javnem razpisu za gradnjo brniškega kontrolnega stolpa. Dejal je, da je bil k sodelovanju povabljen, a ni bil izbran.

Naj vas opozorim, da so bile prvimi lobistom, ki so po zakonu o integriteti in preprečevanju

korupcije oddali vloge za vpis v register lobistov, že izdane odločbe o registraciji. In da vsaj po mojih podatkih Pavla Ruparja ni med njimi. In da so na Komisiji za preprečevanje korupcije (KPK) potrdili, da se že ukvarjajo s prvimi primeri nezakonitega lobiranja v javni upravi, kateri lobisti so vpleteni, pa ne želijo razkriti. Javni uslužbenci so dolžni poročati o vseh stikih z lobisti, sprejeti pa smejo le tiste, ki so registrirani pri KPK. Vsak tak sestanek pa morajo javni uslužbenci zavrniti in to prijaviti KPK.

Naj vas opozorim tudi, da je po poslovnem registru Ruparjevo lobistično podjetje še v letu 2009 ustvarilo prek 93 tisoč evrov prodaje in da naj bi po pričevanju nekaterih Rupar lobiral še za nekaj podjetij v pretežni državni lasti.

EFFECTUS posredovanje in finančno svetovanje d.o.o

	2009	2008	2007
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	93.906	175.795	172.342

19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (ČISTI DOBIČEK/IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA)	50.276	75.982	68.543
--	--------	--------	--------

Zato vas v luči novega zakona o integriteti in preprečevanju korupcije ter Ruparjevega javno izraženega pojmovanja lobiranja - zakon namreč določa tudi, da je prepovedano lobirati v postopkih na podlagi zakona o javnih naročilih, v upravnih in sodnih postopkih - sprašujem za katere državne organe in podjetja v pretežni državni ravni je Rupar opravljal dejavnost lobiranja oz. katera so sodelovala z njegovim podjetjem EFFECTUS posredovanje in finančno svetovanje d.o.o v letih 2007, 2008, 2009 in 2010 ter za kakšne zneske je šlo.

Upam, da mi boste na vprašanje odgovorili korektno in da se ne boste odgovoru kot na nekatera podobna vprašanja doslej navkljub vsakodnevnim razkritjem korupcijskih afer v medijih (fiktivni posli, pranje denarja, nezakonito posredovanje pri javnih razpisih itd.) - pri Ruparju gre za sume spornih in celo nezakonitih dejanj - izognili z navajanjem odgovornosti uprav družb in nadzornih svetov za poslovanje ter podobnimi publicami. Upam tudi, da bo novo ustanovljena Agencija za upravljanje s kapitalskimi naložbami RS ravnala ustrezno, ko gre za sume oškodovanja državnega premoženja in da bo Ruparjevo sodelovanje s podjetji v pretežni državni lasti dobilo ustrezen epilog.

V vednost: Komisija za preprečevanje korupcije